

ERÜ kommentaarid ning parandusettepanekud rahvaraamatukogu seaduseelnõu ja seletuskirja kohta

Rahvaraamatukogu seadus

§ 4. Rahvaraamatukogu asutamine, ümberkorraldamine ja tegevuse lõpetamine

(3) Rahvaraamatukogude võrgu loomisel tuleb lähtuda järgmistest näitajatest:

- 1) paikkonna elanike arv;
- 2) paikkonna asustustihedus ja -struktuur;
- 3) kohalike elanike vajadused.
 - ERÜ ettepanek määratleda seaduses miinimummäärad rahvaraamatukogude arvu kohta vallas ja/või linnas.

Nimetatud tingimused on ebamäärased, kui pole piirväärtusi. Kui elanike arvu piirarvu ei esitata, siis KOV-del on vaba voli sulgeda raamatukogusid, nagu on juhtunud haridusasutustega.

- ERÜ ettepanek võimalikeks kriteeriumiteks:

(3) Rahvaraamatukogude võrgu loomisel tuleb lähtuda järgmistest põhimõtetest:

- 1) igas kuni 10 000 elanikuga kohaliku omavalitsuse üksuses on vähemalt üks rahvaraamatukogu;
- 2) igas üle 10 000 elanikuga kohaliku omavalitsuse üksuses on vähemalt üks rahvaraamatukogu keskmiselt iga 15 000 elaniku kohta;
- 3) muudes kohaliku omavalitsuse üksustes on vähemalt üks rahvaraamatukogu keskmiselt kuni 500 elaniku kohta.

(4) Rahvaraamatukogu ja selle harukogude paiknemise planeerimisel tuleb lähtuda järgmistest näitajatest:

- 1) paikkonna elanike arv;
- 2) paikkonna asustustihedus ja -struktuur;
- 3) kohalike elanike vajadused.

§ 5. Rahvaraamatukogu struktuur ja teenuste osutamise erisused

(1) Kohaliku omavalitsuse üksuses on üks rahvaraamatukogu, mille struktuur koosneb keskraamatukogust ja haruraamatukogudest. Kui kohaliku omavalitsuse üksus on väike,

(2) Keskraamatukogu juhib h...

- Juhime tähelepanu, et seaduseelnõu tekstist on lause lõpp kaduma läinud.

§ 7. Rahvaraamatukogu põhimäärus, arengukava ja töökorralduse eeskiri

(3) Valdkonna eest vastutav minister kehtestab määrusega rahvaraamatukogu töökorralduse eeskirja...

- Juhime tähelepanu, et rakendusaktide pakettis on esitatud hetkel kehtiv töökorralduse juhend, mis on sisult vananenud ja ei selgita eelnõuga kaasnevaid muudatusi.

§ 8. Rahvaraamatukogu juht

(3) Rahvaraamatukogu juhiga sõlmib töölepingu vallavanem või linnapea või tema määratud isik. Juhiga sõlmitakse tähtajaline tööleping kuni seitsmeks aastaks, mida võib ühe korra uut konkurssi korraldamata kuni kolme aasta võrra pikendada.

- ERÜ teeb ettepaneku rahvaraamatukogu juhi tähtajalise töölepingu nõuet mitte rakendada juba ametis olevatele juhtidele, st mitte tagasiulatuvalt (vt § 8 (3)).

Seletuskirjas öeldakse, et “enne 2026. aasta 1. juulit ametis olevate rahvaraamatukogu juhtide tähtajatud töölepingud tähtajaliseks ja kehtivad kuni 2033. aasta 30. juunini.” Selline nõudmine tekitab 2033. aasta kevadel tööjõu ja juhtimiskriisi Eesti KOV raamatukogudes, sest suur osa KOVidest hakkab ühel ajal uut töötajat otsima. Isegi, kui rakendatakse töölepingu 3 aasta pikendamise võimalust, lükatakse kriis lihtsalt 3 aastat edasi. Ettepanek on rakendada tähtajalist lepingut uutele, pärast seaduse kehtima hakkamist tööle asuvatele juhtidele.

(6) Kui rahvaraamatukogu juhil ei ole raamatukogunduse või infoteaduste kõrgharidust (edaspidi koos *erialane kõrgharidus*), peab tal olema:

1) muu kõrgharidus ja juhile vastav raamatukoguhoidja kutsekvalifikatsioon või...

- ERÜ teeb ettepaneku seaduse eelnõu teksti lisada viited raamatukoguhoidja kutsetele tase 7 ja 8 (juhile vastav kutsetase), mis praegu on mainitud ainult seletuskirjas.

Sama paragrahvi lõikes (8) on raamatukoguhoidja kutse tase 6 mainitud kohe ja selline valik tekitab küsimuse, miks ei ole lõikes (6) tasemeid nimetatud.

- Eelnõu paragrahvi 8 lõike 6 loetelusse tuleb lisada infokorralduse kõrgharidus.

Uus redaktsioon: Kui rahvaraamatukogu juhil ei ole raamatukogunduse, infoteaduste või infokorralduse kõrgharidust (edaspidi koos *erialane kõrgharidus*), peab tal olema ...

Põhjendus: raamatukogunduse ja infoteaduste erialadel koolitati varasemalt. Praegusel hetkel on erialast kõrgharidust võimalik omandada ainult Tartu Ülikooli ühiskonnateaduste instituudi rakenduskõrghariduse õppekaval infokorraldus. Kui seda täpsustust sisse ei viida muutuvad ebapädevaks seaduse teksti mitmed osised, nt § 8. (6) 2), § 8. (7), § 9. (1), (2), (3).

(8) Käesoleva paragrahvi lõikeid 5–7 ei kohaldata kohaliku omavalitsuse üksuses, kus elab kuni 800 elanikku. Sellisel juhul peab rahvaraamatukogu juhil olema vähemalt raamatukoguhoidja kutsekvalifikatsiooni kuues tase.

- ERÜ ettepanek lisada eelnõu § 8 (8) kirjeldatud erandile samuti tingimuseks vähemalt kõrgharidus ja kutse kuues tase või valmisolek need omandada.
- ERÜ teeb ettepaneku asendada seaduseelnõus sõna “kutsekvalifikatsioon” läbivalt sõnaga “kutse” ja lisada märkus, et kutse peab olema “kutseseaduse kohane” (vt § 8 ja 9 ja mõned näited lõigetest).

ERÜ kutseandjana ja kutseseaduse järgijana peab oluliseks, et raamatukoguhoidja kutse nõue seadusesse sisse kirjutatakse, kuna siis ei ole kutse andmine ohus.

Terminite osas pidasime nõu Kutsekojaga ja ettepanek on: kuna kutseseaduses on “kutse”, siis on soovitus kasutada seda sõna.

Lisaks on oluline, et mainitud oleks „kutseseaduse alusel“, sest kutsetunnistusi võib väljaspool kutsesüsteemi välja anda kes tahes.

Näited: 1) muu kõrgharidus ja kutseseaduse kohane juhile vastav tase 7 või tase 8 raamatukoguhoidja kutsekvalifikatsioon kutse või

2) valmisolek omandada erialane kõrgharidus või nõutav kutseseaduse kohane kutsekvalifikatsioon raamatukoguhoidja kutse tase 7 või tase 8 nominaalse õppeaja jooksul.

(7) Käesoleva paragrahvi lõike 6 punktis 2 nimetatud juhul sõlmitakse rahvaraamatukogu juhiga tähtajaline tööleping kuni kolmeks aastaks, arvestades erialase kõrghariduse või juhile vastava raamatukoguhoidja kutsekvalifikatsiooni kutse omandamise nominaalset õppeaega. Erialase kõrghariduse või nõutava kutsekvalifikatsiooni kutse omandamisel võib töölepingu tähtaega käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud tähtajani pikendada.

(8) Käesoleva paragrahvi lõikeid 5–7 ei kohaldata kohaliku omavalitsuse üksuses, kus elab kuni 800 elanikku. Sellisel juhul peab rahvaraamatukogu juhil olema vähemalt kutseseaduse kohane raamatukoguhoidja kutsekvalifikatsiooni kutse kuues tase.

§ 9. Raamatukogutöötaja

- ERÜ märkus: kuna raamatukoguhoidja kutsestandard ühendab kõik raamatukogu ametid mõistesse raamatukoguhoidja, kas ka seaduses võiks kaaluda raamatukogutöötaja asendamist läbivalt sõnaga raamatukoguhoidja?

Mõistame, et reaalsuses võib raamatukoguhoidjal olla mitmesuguseid ametinimetusi, mistõttu raamatukogutöötaja on laiem termin, aga raamatukoguteenuseid pakkuvate töötajate ühisnimetus on raamatukoguhoidja. Ka § 2 lõikes 2 toodu sisuliselt kattub raamatukoguhoidja kutsestandardi kirjeldusega.

(1) Raamatukogutöötajal, kes täidab käesoleva seaduse § 2 lõikes 2 nimetatud ülesandeid, peab olema nende täitmiseks piisav haridus ja kompetents või raamatukoguhoidja kutsekvalifikatsioon.

- ERÜ toob välja võimaliku riski: sõnastus “piisav haridus” jääb häguseks ja võib saada takistuseks kvaliteetse teenuse osutamisel ja raamatukoguhoidjale väärika palga maksmisel. Lisaks teeme ettepaneku lisaks raamatukogu juhile ka raamatukogutöötaja puhul esitada kõrghariduse nõue. Näiteks: kui tööle asumisel kõrgharidust ei ole, siis peab olema valmisolek see omandada.

Loodame, et saame tulevikus võimaluse siduda kõrgharidusega raamatukoguhoidja töötasu kõrgharidusega kultuuritöötaja miinimumpalgaga. Kui seadus aga lubab tööle võtta ka keskharidusega töötaja, siis võib KOV siin näha võimalust kulusid kokku hoida, ja väita, et sellest haridusest piisab.

Lisaks paneb uus seadus raamatukogule ka haridusasutuse rolli ning see eeldab töötajatelt kõrghariduse olemasolu.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud juhul sõlmitakse raamatukogutöötajaga tähtajaline tööleping, mille kestus on vajaliku hariduse või kutsekvalifikatsiooni omandamise nominaalne õppeaeg. Vajaliku hariduse või kutsekvalifikatsiooni omandamisel muutub töösuhe tähtajatuks.

- ERÜ raamatukoguhoidja kutse andja ja raamatukogutöötajate professionaalse arengu toetajana toetab erialahariduse väärtustamist seaduse tasemel, kuid juhime tähelepanu, et võib realiseeruda risk, et õppima asumise aeg ja lõpetamine võib venida õppekohtade vähesuse tõttu.

Tänases olukorras on tööandjad juba seisus, kus õppima suunatavatele töötajatele ei piisa õppekohti. Raamatukoguhoidja erialaharidust saab omandada rakenduskõrghariduse tasemel Tartu Ülikoolis ja väljaspool tasemeõpet täienduskoolituse tasemel kutsekoolituse kursusel rahvusraamatukogu juures, kuid juba praegu on ilmnunud, et väljaõppe võimalused ei ole piisavad ega jätkusuutlikud. Õppimise kohustus on lisaks raamatukogu töötajale ka raamatukogu juhil, kes ei vasta kandideerimisel nõuetele, st potentsiaalsete õppurite hulk on veelgi suurem.

- Seletuskirjas lk 19 võib lugeda: *Hea väljaõppega ja motiveeritud raamatukogutöötajad on oluline ressurss selle eesmärgi saavutamisel.*

Hea väljaõpe ja motiveeritus on tihedalt seotud raamatukogutöötajate töötasuga.

Lisaks seletuskirjas lk 17: *väiksemate KOV-ide rahvaraamatukogude puhul võib nii töökoha võrdlemisi eraldatud asupaigast kui ka eelduslikult tagasihoidlikumast palgatasemest tulenevalt olla keeruline kõikidele eespool kirjeldatud nõuetele vastavaid juhikandidaate leida.*

- Tõstatame küsimuse - kui riik saab sätestada KOV töötajate töölepingu tähtaja ja erialahariduse nõuded, kas siis saaks seaduses määratleda ka töötaja miinimum

palgamäära? Ei ole meeldiv lugeda seletuskirjast, et raamatukogutöötajatele eelduslikult võibki maksta madalamat töötasu.

§ 13. Rahvaraamatukogude valdkonna finantseerimine

(3) Riigieelarvest toetatakse:

1) osaliselt rahvaraamatukogudele väljaannete soetamist;

- ERÜ ettepanek on lisada sõna osaliselt asemel “lähtudes rahvaraamatukogu teeninduspiirkonna elanike arvust” (nagu praegu kehtivas seaduses ja praktikas).

(4) Riikliku kohustusena raamatukoguteeninduse maakondliku koordineerimise ülesandeid täitva rahvaraamatukogu kahe töötaja töötasud ja ülalpidamiskulud hüvitatakse kohaliku omavalitsuse üksusele riigieelarvest.

- ERÜ teeb ettepaneku mitte siduda töötasude ja ülalpidamiskulude hüvitamist riigieelarvest kuupäevaga 1.01.2027.

Hüvitamise lõpetamine on seotud eelnõus maakonnaraamatukogude ülesannete üleandmisega rahvusraamatukogule, mille ülesandeks on ühise raamatukogusüsteemi vahendusel üleriigilisi teenuseid pakkuma asuda. Küll on aga eeltingimusena vajalik, et andmekogu töötab täies mahus ja funktsionaalsuses, kõik rahvaraamatukogud on integreeritud ühisesse süsteemi ja lahendus töötab tõrgeteta (sama on viidanud ka PwCA 2023. aasta analüüs “Riiklike raamatukoguteeninduse koordineerimise ülesannete ja nende rahastuse mudeli väljatöötamine”).

Senine kogemus on näidanud, et uute hangitavate ja loodavate infosüsteemide rakendamine ja juurutamine RaRa-s ei ole läinud viivitusteta, seepärast on ettepanek siduda rahastamise lõpetamine ja ülesannete üleandmine tarkvaralahenduste täies mahus rakendamise ajaga, mitte fikseeritud kuupäevaga.

§ 15. Lugeja ja külastaja

(1) Lugeja on rahvaraamatukogu teenuste registreeritud kasutaja.

(2) Külastaja on rahvaraamatukogu teenuste registreerimata kasutaja

- ERÜ tähelepanek: raamatukoguvaldkonna standardites (nt EVS-ISO 2789:2023) ei ole lugejat ja külastajat selliselt defineeritud. Standardis nimetatakse teatud juhtudel külastajaks ka nt veebilehitsejat või seadet.

Ettepanek: luua eelnõusse mõistete peatükk. Näiteks ka mõiste “teavik” asendamine mõistega “väljaanne” tekitab küsimust, sest standardites kasutatakse mõistet “teavik”. Või nt Raamatukogude andmekogu põhimääruses “koduraamatukogu” määratlus.

§ 17. Teenused

(4) Rahvaraamatukogu kogudes puuduvad väljaanded tellitakse lugeja soovil teistest raamatukogudest. Lugejalt võib nõuda raamatukogudevahelise laenutuse kulude katmist. Väljaannete tellimine haruraamatukogust on tasuta.

- ERÜ ettepanek on lisada täpsustus viimasesse lausesse: väljaannete tellimine teistest haruraamatukogudest soovitud haruraamatukokku on tasuta.
- Kommentaariks: väljaannete tellimine ühest haruraamatukogust teise eeldab, et raamatukogude andmekogus on vastav ja kõikidele raamatukogudele sobiv funktsionaalsus olemas. Samuti nõuab sellise tasuta tellimise käivitamine KOVidelt logistikasüsteemide loomist ja selleks vajalike vahendite leidmist. KOVidele tuleb kohtudes see vajadus selgelt sõnastada. Teeme ettepaneku mitte rakendada nõuet “väljaannete tellimine haruraamatukogust on tasuta” enne raamatukogude andmekogu valmisolekut teenust täies mahus toetada.

§ 21. Lugeja ja külastaja vastutus

(6) Valla- või linnavalitsus võib lugejalt, kes ei ole käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud kohustusi rahvaraamatukogu antud tähtaja jooksul täitnud, võtta väljaannete ja esemete kojulaenutamise õiguse ära kohustuste täitmiseni, kuid mitte kauemaks kui üheks aastaks.

- ERÜ märkus: siit lausest jääb mulje, et pärast 1 aasta ja 1 päeva möödumist võib lugeja tulla uuesti raamatuid laenama, ilma et ta peaks eelmised võlad korda tegema.

(7) Valla- või linnavalitsus võib lugejalt või külastajalt, kes rikub korduvalt rahvaraamatukogu kasutamise eeskirja, häirides oluliselt rahvaraamatukogu tööd, ohustades raamatukogutöötajate või teiste lugejate ja külastajate turvalisust või kahjustades rahvaraamatukogu vara, võtta selle rahvaraamatukogu või tema asjaomase struktuuriüksuse külastamise õiguse ära kuni 30 päevaks.

- ERÜ tähelepanek ja raamatukogude ettepanek: mõelda veelkord läbi karistuse tähtaja pikkused, kuna nimetatud karistused ei ole pahategude vaates proportsionaalsed. Näiteks tahab raamatukogu külastusõiguse ära võtta pikemaks perioodiks inimeselt, kes häirib töötajate ja teiste kasutajate rahu ja ohustab oma käitumisega turvalisust, selleks on raamatukogul vaja viidata seadusele, kuid seadus lubab häirijal juba kuu aja pärast uuesti tulla ja oma agressiooniga jätkata. Ettepanek on mõlema rikkumise korral rakendada 180 päevast (kuus kuud) raamatukogu kasutamise keeldu.

§ 25. Põhimäärused

Rahvaraamatukogude põhimäärused viiakse käesoleva seadusega vastavusse 2027. aasta 1. jaanuariks.

§ 27. Rahvaraamatukogu struktuuri ümberkorraldamine

Rahvaraamatukogu struktuur viiakse käesoleva seaduse § 5 lõikega 1 vastavusse 2027. aasta 1. juuliks.

- Ei saa aru, paragrahvide 25 ja 27 sisu nõuab selgitust: põhimäärus sätestab raamatukogu struktuuri, kuidas siis struktuuri saab hiljem vastavusse viia kui põhimäärust?

§ 29 Eesti Rahvusraamatukogu seaduse muutmine

10) paragrahvi 41 lõiget 1 täiendatakse punktiga 5 järgmises sõnastuses:

„5) rahvaraamatukogu seaduse § 13 lõike 3 punktis 1 nimetatud toetuse eest väljaannete keskne hankimine;“

Mitmed KOVi raamatukogud leiavad, et ei ole mõistlik luua kahte paralleelset töövoogu teavikute hankimise rahavoogude haldamiseks. Komplekteerimise sisulised otsused jäävad KOVi raamatukogu ülesandeks, kuid tellimuste vormistamine, töö arvetega, töö kahe eelarvega jääb kahe institutsiooni kanda. Uue seaduse järgi jätkub Tallinna ja Tartu linnade raamatukogudes teavikute ostusummade üle arve pidamine nii nagu seni, st riigi ja KOVi teavikuostutoetus on ühises arvepidamises.

Ka RaRa raamatupidajatele kaasneb halduskoormuse tõus, mis tähendab lisatööjõu palkamise vajadust, mis lõpuks leiab väljundi raamatute ostmise raha arvelt. Lisaks tekib paralleelne tellitud teavikute raamatukogudesse kohale toimetamise tarneahel, mis kasvatab kulusid jällegi väljaannete soetamiseks mõeldud summade arvelt.

- ERÜ teeb ettepaneku jääda väljaannete soetamise toetuse eraldamisel senise töökorralduse juurde, nagu on märgitud ka rakendusaktis “Rahvaraamatukogudele riigieelarvest finantseeritavate kulude jaotamise tingimused ja kord”, vt § 3. Toetusraha laekuks vastava KOVi arveldusarvele. Rakendusaktis nimetatud maakonnaraamatukogu ei oleks siis toetuse saaja, vaid iga KOV eraldi. Nii on praktikute sõnul valla keskraamatukogudes ka lihtsam järgida määruse “Rahvaraamatukogudele riigieelarvest finantseeritavate kulude jaotamise tingimused ja kord” § 4. Väljaannete soetamise toetuse kasutamine” täitmist.
- väljaannete keskne hankimine (ühishanked) võiks toimuda e-väljaannete andmebaaside puhul ja ajakirjandusväljaannete digiligipääsudele, seda tegevust võiks teha RaRa keskse teenusena (üks läbirääkija väljaannete müüjatele).

§ 31. Rahvaraamatukogu seaduse muutmine

Rahvaraamatukogu seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahv 6 tunnistatakse kehtetuks;

- ERÜ ettepanek on mitte siduda maakonnaraamatukogude riiklike ülesannete (ja palgatoetuse, vt kommentaarid ka § 13 kohta) lõpetamist kindla kuupäevaga, vaid lähtuda ülesannete täitmise eelduseks oleva raamatukogude andmekogu valmidusest.

Siin punktis peaks olema lõtk, mis võimaldaks maakonnaraamatukogude kui riiklike ülesannete täitjate ja kahe palgatoetuse maksmist jätkata seni, kuni raamatukogude andmekogu on täies mahus kasutusele võetud, testitud ja töötab korralikult. Vastasel korral ei saa RaRa tegelikult ülesandeid edukalt täita ning osa teenused jäävad nõ vaakumisse (kui andmekogu ei tööta täies mahus ja maakonnaraamatukogudel pole enam ülesannet komplekteerida, siis kuidas lahendatakse väljaannete raamatukogudesse jõudmise järjepidevus?).

Senisele kogemusele toetudes võib selle riski realiseerumist pidada väga tõenäoliseks.

2) seadust täiendatakse §-ga 10¹ järgmises sõnastuses:

„§ 10¹. Raamatukogude andmekogu

(3) Raamatukogude andmekoguga liitumine ja andmekogu kasutamine on rahvaraamatukogule tasuta.“

- ERÜ tähelepanek: seletuskirjas lk 75 on aga märgitud: “Andmekogu üalpidamisega seotud kulud katavad osaliselt (näiteks litsentsitasud) raamatukogude omanikud, v.a personalikulu, mis saadakse riiklike ülesannete ümberkorraldamisest. Raamatukogu poolt makstav tasu kavandatakse proportsionaalsena raamatukogu suurusega ning hinnastamismudeli väljatöötamisel tagatakse lahendus, et see oleks jõukohane ka väiksematele raamatukogudele.”

Palume selgitust, mida selline sõnastus ikkagi raamatukogudele kaasa toob - aastamaks, kulupõhine arenduste eest tasumine vms?

SELETUSKIRI

lk 1

Täpsustakse rahvusraamatukogu juhiga töölepingu sõlmimise nõudeid nähes ette, et rahvaraamatukogu juhiga sõlmitakse tähtajaline tööleping kuni seitsmeks aastaks selle pikendamise võimalusega. Samuti lisatakse rahvaraamatukogu töötaja pädevuse regulatsioon.

lk 11

Kohalike elanike vajaduste hindamisel tuleks seejuures arvestada näiteks olulisemaid liikumisteid, ühistranspordi korraldust jms, samuti tuleks elanike vajaduste väljaselgitamiseks neid otsustusprotsessi kaasata.

- Ettepanek kasutada kindlat kõneviisi: tuleb arvestada ja kaasata.

lk 14

Tulenevalt info- ja kommunikatsioonitehnoloogia arengust teevad teatmebibliograafilist tööd kõik rahvaraamatukogud ning see vaja koordineerimist.

lk 23

Lõike 2 kohaselt peab KOV tagama rahvaraamatukogule vähemalt: ... 3) rahvaraamatukogu ülesannete täitmiseks vajalikud ja kohalikule eripärale vastavad ruumid, sisustuse ja majandamiskulud.

- Tekitab segadust sõnastus “kohalikule eripärale vastavad ruumid”. Ettepanek kasutada “kohalike elanike vajadustele vastavad ruumid”

lk 42

Eelnõu § 29 punkt 7 – ERRS § 4 lõike 4 punkt 3 sõnastatakse ümber selliselt, et RaRa üheks ülesandeks teadus- ja arendusasutusena on infotehnoloogia arendamine üleriigiliste raamatukoguteenuste osutamiseks.

- ERÜ ettepanek on kasutada sõnade “infotehnoloogia arendamine” asemel “RaRa üheks ülesandeks teadus- ja arendusasutusena on üleriigiliste raamatukoguteenuste osutamiseks vajalike infotehnoloogia lahenduste planeerimine/loomine/väljatöötamine/juhtimine”, sest selline sõnastus selgitab ülesannete sisu laiemalt.

lk 43

Asjaolule, et (rahva)raamatukogude valdkonnas on vajadus arendusülesandeid täitva üksuse või asutuse ehk arenduskeskuse järele on tähelepanu juhtinud nii Eesti Raamatukoguhoidjate Ühing...

- ERÜ märkus: Tõepoolest on ERÜ eestvedamisel koostatud visioonidokumendis “21. sajandi raamatukogu” 2016. aasta versioonis viidatud arenduskeskuse loomise vajadusele, aga seda läbi maakonna- jt keskraamatukogude võrgustiku. “Rahvaraamatukogude puhul ehitada teenuste keskse arendamise süsteem üles läbi maakonna- ja linna keskraamatukogude võrgustiku ning raamatukoguteenuste arenduskeskuse.” (lk 8), seaduseelnõus aga on maakonnaraamatukogude roll hoopis taandatud. Visioonidokumendis nägime maakonnaraamatukogude võrgustikku arenduskeskuse tugevusena.

lk 62

Ülesannete konsolideerimisel väheneb aga riiklike ülesandeid täitvate inimeste arv seniselt 58-lt 25-ni, mis kokkuvõttes tähendab oluliselt efektiivsemat riigiressursside kasutamist.

- ERÜ märkus: tegelikult kaasnevad RaRa piirkonnatöötajatega ka rendi-, koolitus-, sõidu-, lähetus jm kulud, mida seni pakkus KOV riigi ülesandeid täitvale töötajale. Seega lisaks palgakulule lisandub majanduskulusid, mis sisuliselt tähendab KuMi vaatest mitte olulist kokkuhoidu.

lk 63

...lugejaile, kes saavad ühe otsinguga ülevaate riigi rahvaraamatukogudesse soetatud inforessurssist, mille suuruseks 2023. aasta seisuga oli Eesti raamatukogudes ligi 31 miljonit arvestusüksust, millest rahvaraamatukogudes ligi 10 miljonit arvestusüksust.

- ERÜ märkus: siin on teksti ja andmete vahel vastuolu

6.5.2.1. Raamatukogusüsteeme RIKS, ESTER/Sierra ja URRAM haldavad ja arendavad vastavalt Deltmar OÜ, MTÜ Eesti Raamatukoguvõrgu Konsortsium ja Innovative Interfaces (Ameerika Ühendriigid) ning Urania Com OÜ. Kuna Eestis registreeritud juriidilistest isikutest ja asutustest on mõjutatud vaid 0,002%, on tegemist väikese sihtrühmaga.

- ERÜ märkus: asutusena on ELNETi tõesti üks, kuid see ühendab asutusi, raamatukogusid, mille teenuste kasutajad moodustavad enam kui poole kõigist Eesti raamatukogude registreeritud kasutajatest, mõjutatud saavad ka registreerimata kasutajad, nt e-kataloogist otsingute tegijad.

lk 75

Andmekogu ülalpidamisega seotud kulud katavad osaliselt (näiteks litsentsitasud) raamatukogude omanikud, v.a personalikulu, mis saadakse riiklike ülesannete ümberkorraldamisest. Raamatukogu poolt makstav tasu kavandatakse proportsionaalsena raamatukogu suurusega ning hinnastamismudeli väljatöötamisel tagatakse lahendus, et see oleks jõukohane ka väiksematele raamatukogudele.

- ERÜ tähelepanek: eelnõus on öeldud, et andmekoguga liitumine on rahvaraamatukogule tasuta (§ 31. lõige 2, punkt 3) ja kohustuslik (§ 31. lõige 2, punkt 2). Seletuskirjast aga võib välja lugeda, et andmekogu ülalpidamiskulud tasuvad siiski raamatukogud. Palume selgitust.